

به نام خدا

جزوه تاریخ معاصر ایران

درس اول تا بیست و پنجم

سال تحصیلی ۹۸ - ۹۷

@tiranvtahan

درس اول

۱. ایل قاجار از چه قومی بودند، چه زمانی وارد ایران شدند و چگونه وارد عرصه سیاسی ایران شدند؟ ایل قاجار از ترکمانان بود و در زمان مغولان به ایران کوچ کرد. به هنگام تشکیل سلسله صفوی توسط شاه اسماعیل، در شمار ایل هایی بود که به یاری او پرداخت و بعدها در جرگه قزلباش ها درآمد.
۲. چرا نادرشاه با قاجارها میانه خوبی نداشت؟ زیرا آنان مدافع حکومت صفوی بودند.
۳. آخرین فرمانروای زند که بود؟ لطفعلی خان
۴. چه کسی حکومت قاجار را بنا نهاد و کجا را به پایتختی برگزید؟ آقامحمد خان - تهران
۵. جنگ های دوره اول و دوم ایران و روس منجر به امضای چه قراردادهایی شد؟ گلستان - ترکمانچای
۶. مفاد قرارداد گلستان چه بود؟ ۱- ایالات داغستان و گرجستان و شهرهای باکو، دربند، شکی، شروان، قره باغ، گنجه، موقان و قسمت بالای طالش به روسیه واگذار شد. ۲- حق کشتی رانی ایران در دریای خزر سلب شد. ۳- روسیه نیابت سلطنت عباس میرزا را در ایران به رسمیت شناخت و رساندن او را به سلطنت تعهد کرد.
۷. علت شکست ایران در جنگهای دوره اول چه بود؟ به سبب ضعف و غفلت فتحعلیشاه و دربار و خیانت انگلستان به ایران.
۸. چه عواملی باعث بروز جنگهای دوره دوم ایران و روسیه شد؟ ۱- بد رفتاری روس ها با ساکنان ولایت هایی که طبق قرارداد گلستان به آن کشور واگذار شده بود، موجب نارضایتی این مردم شد و آنان به دادخواهی پرداختند. ۲- قرارداد گلستان در مورد تعیین خط مرزی بین ایران و روسیه مبهم بود و این مساله موجب دست درازی روسیه به خاک ایران از جمله اراضی اطراف ایران و آذربایجان شد.
۹. مفاد قرارداد ترکمانچای چه بود؟ ۱- علاوه بر سرزمین هایی که در قرارداد گلستان به روس ها واگذار شده بود، ایروان، نخجوان و بخشی از دشت مغان از ایران جدا شد. ۲- ایران متعهد به پرداخت پنج میلیون تومان به روسیه شد. ۳- برقراری کاپیتولاسیون (قضاوت کنسولی) برای ایران تحمیل شد.
۱۰. بر اساس کاپیتولاسیون اتباع دولت روسیه در ایران از چه حقی برخوردار شدند؟ به موجب آن هرگاه اتباع روسی مقیم ایران مرتکب جرمی شوند دادگاه های ایران حق رسیدگی نداشته باشند بلکه مراجع قضایی دولت روسیه به آن رسیدگی کنند.
۱۱. چرا ناپلئون قرارداد فین کنشتاین را با ایران بست؟ چون ناپلئون قصد داشت مستعمرات انگلستان را تصرف کند و مهمترین مستعمره انگلیس، هندوستان بود و راه دسترسی به آن نیز ایران بود، قرارداد فین کنشتاین را با ایران امضا کرد.
۱۲. هر کدام از دو دولت فرانسه و ایران بر اساس معاهده ی فین کن اشتاین چه تعهداتی داشتند؟ بر اساس این قرارداد فرانسه متعهد شد در جنگ با روسیه به ایران کمک کند و در مقابل آن، ایران برای حمله به متصرفات انگلستان در هند، با افغان ها و قبایل هرات و قندهار متحد شود و به انگلستان اعلان جنگ دهد. در صورت تصمیم ناپلئون برای لشکرکشی به هندوستان، به لشکر او اجازه عبور از راه ایران داده شود.
۱۳. قرارداد تیلستین بین کدام دولت ها بسته شد؟ بین فرانسه و روسیه.
۱۴. قرارداد مجمل بین کدام دولت ها بسته شد؟ دولت ایران با انگلستان.
۱۵. قرارداد مفصل بین کدام دولت ها بسته شد؟ بین ایران و انگلستان بسته شد.
۱۶. تعهدات ایران به انگلستان در قرارداد مفصل را بنویسید؟ ۱- قبول حکمیت نماینده انگلیس در اختلافات مرزی با روسیه. ۲- خودداری از بستن قرارداد با روسیه و یا با هر دولت سومی که دشمن انگلستان باشد. ۳- از کشورهایایی که با انگلستان روابط دوستانه ندارند، برای آموزش سپاه ایران افراد نظامی استخدام نکند.
۱۷. تعهدات انگلستان به ایران در قرارداد مفصل را بنویسید؟ ۱- اگر دولت ثالثی به خاک ایران تعرض کند، انگلستان در صورت امکان از کمک به ایران خودداری نکند. ۲- انگلستان از کمک به سرکشان و شاهزادگانی که علیه تاج و تخت پادشاه قاجار قیام کنند، خودداری کند.

۱۸. علت اختلافات ایران و عثمانی در دوره محمد شاه قاجار چه بود؟ اختلافات مرزی

۱۹. نماینده ایران در قرارداد ارزنه الروم که بود؟ محمدتقی خان فراهانی (امیر کبیر)

۲۰. مفاد قرارداد دوم ارزنه الروم چه بود؟ به موجب این قرارداد ایران از ادعاهای خود درباره بعضی مناطق از جمله سلیمانیه دست برداشت. در مقابل، دولت عثمانی حاکمیت ایران بر خرمشهر و ساحل چپ اروندرود و کشتی رانی در این رودخانه را به رسمیت شناخت. و متعهد شد از آزار و اذیت زائران ایرانی عتبات عالیات جلوگیری کند. و تسهیلات لازم برای بازرگانان ایران را در آن سرزمین فراهم سازد.

@tiranvtahan

درس دوم

۱. **دوران حکومت ناصرالدین شاه با کدام موضوعات شناخته می شود؟** قتل صدراعظم دانشمند وایران دوست ، میرزا تقی خان امیرکبیر به تحریک فاسدان و بد خواهانی که منافعیشان به خطر افتاده بود ۲- آشنایی تدریجی گروهی از ایرانیان با پیشرفت های اروپائیان. ۳- واگذاری امتیازات اقتصادی و فرهنگی به بیگانگان ، نظیر امتیاز روبرتر ، امتیاز لاتاری ، امتیاز خرید و فروش تنباکو (تالبوت).
۲. **اقدامات امیر کبیر را بنویسد.** ۱- لغو لقب های دراز و بی معنی و اکتفا به به کلمه جناب، حتی نسبت به مقام صدارت. ۲- منع رشوه خواری ، و برقراری حقوق ثابت برای ماموران دولتی. ۳- فرستادن شاگردانی به اروپا برای کسب مهارت ها و دانش های جدید. ۴- استخدام استادان خارجی به ویژه از کشورهای غیر از انگلیس و روسیه. ۵- ترجمه کتاب ، نشر روزنامه. ۶- تاسیس مدرسه عالی در تهران و ارائه طرح مدرسه دارالفنون که پس از برکناری او آغاز به کار کرد. ۷- جلوگیری از دخالت نمایندگان خارجی در امور داخلی ایران. ۸- دفع فتنه سالار در خراسان و فرقه با بیه ۹- تقویت ارتش ملی ۱۰- تلاش در جهت استقلال اقتصادی و توسعه صنعتی کشور.
۳. **به موجب قرارداد روبرتر چه امتیازاتی به انگلیسی ها داده شد؟** موجب قرارداد روبرتر، حقّ احداث راه آهن و تراموا و بهره برداری از کلیه معادن و منابع ایران به جز طلا و نقره و سنگ های قیمتی، نیز بهره برداری از جنگل ها و احداث قنات ها و کانال های آبیاری به مدت هفتاد سال و اداره گمرک ها و حقّ صدور همه نوع محصولات انگلیسی به ایران، به مدت بیست و پنج سال به روبرتر واگذار شد.
۴. **علت مخالفت روحانیون با امتیاز روبرتر چه بود؟** واگذاری امتیاز روبرتر، اعتراض و مخالفت علما را برانگیخت؛ چراکه در صورت اجرای آن امتیاز، زمینه سلطه کامل انگلستان بر ایران همچون هند فراهم می آمد.
۵. **روبرتر پس از لغو قرارداد، برای جبران آن چه کرد؟** امتیاز بانک شاهنشاهی را به مدت ۶۰ سال به دست آورد.
۶. **امتیاز لاتاری چه بود و به چه کسی واگذار شد؟** امتیاز تاسیس قمارخانه به میرزا ملکم خان (ناظم الدوله)
۷. **قرارداد تالبوت چه بود؟** انحصار خرید و فروش توتون و تنباکو در داخل و خارج ایران به مدت ۵۰ سال به یک انگلیسی به نام تالبوت واگذار شد
۸. **علت مخالفت مردم با قرارداد تالبوت چه بود؟** چون مردم ایران دیدند محصول توتون و تنباکو ی خود را باید به قیمت کمی به بیگانه بفروشتند و برای مصرف داخلی دوباره آن را به قیمت گزافی بخرند به قیام و اعتراض به این قرارداد پرداختند.
۹. **چه کسی فوای تحریم توتون و تنباکو را صادر کرد؟** میرزا حسن شیرازی
۱۰. **نتایج نهضت تحریم تنباکو را بنویسد؟** ۱- صدور این حکم سبب شد که شاه ناچار به تسلیم گردد؛ و ابتدا امتیاز داخلی دخانیات و سپس امتیاز خارجی آن، لغو شد. ۲- نهضت تحریم تنباکو موجب انسجام بیشتر مرجعیت شیعه، علما و مردم متدین ایران شد و نشان داد که بیداری اسلامی در ایران به بلوغ فکری و سیاسی رسیده است. ۳- ضربه ای سخت به استعمارگران و عاملان داخلی آنان وارد آید؛ و مردم باور کنند که توانایی ایستادگی در برابر استبداد داخلی و استعمار خارجی را دارند. ۴- بسیاری از تاریخ نویسان، این قیام را سرآغاز بیداری ایرانیان و طلیعه نهضت مشروطه دانسته اند. ۵- در این نهضت، مردم ایران توانستند برای نخستین بار، در برابر مقتدرترین دولت عالم، در آن زمان، ایستادگی کنند، و آن را وادار به پذیرش خواسته های خود کنند.

درس سوم

۱. زمینه های پیدایش نهضت مشروطه را بنویسید؟ ۱- ازدست رفتن سرزمین هایی از چهار سوی ایران. ۲- غلبه استعمار بر مملکت. ۳- استبداد دستگاه حاکم ۴- مخالفت های مردم و علما با استبداد و استعمار.
۲. کدام قسمت ها در دوره قاجار توسط روسیه از ایران جدا شدند؟ کل قفقاز در شمال غرب و منطقه ماورالنهر در شمال شرق شامل کشورهای (قزاقستان، تاجیکستان، ترکمنستان)، به این ترتیب شرق و غرب دریای خزر از ایران جدا شدند.
۳. کدام سرزمین ها در دوره قاجار توسط انگلستان از ایران جدا شدند؟ ایالت های هرات و قندهار و بخش بزرگی از بلوچستان
۴. چرا ایران در دوره قاجار به مورد توجه کشورهای استعمارگر قرار گرفت؟ به دلایل موقعیت ویژه ی جغرافیایی و برخورداری از منابع سرشار مواد اولیه.
۵. تسلط بیگانگان بر ایران چه نتایج داشت؟ گرفتن وام - دادن امتیازات و حق کاپیتولاسیون (که از قرارداد ترکمانچای برقرار شده بود)، دخالت های بیگانه در امور داخلی ایران.
۶. در دوره ی قاجار اندیشه های سیاسی جدید از چه طریقی به ایران راه یافت؟ شکل های مختلف مانند، اعزام دانشجو به خارج، سفرهای درباریان و سیاستمداران به خارج، و مهاجرت برخی ایرانیان به کشورهای مختلف، فراهم شد.
۷. در دوره ی قاجار اندیشه های سیاسی جدید از چه طریقی به جامعه منتقل می شد؟ از راه انتشار روزنامه ها و چاپ کتاب ها، و در خلال نامه ها و سخنان آنان، به جامعه منتقل می شد.
۸. روزنامه های داخلی زمان قاجار به چند دسته تقسیم می شدند؟ به دودسته تقسیم می شدند: ۱- روزنامه های داخلی دولتی: وقایع اتفاقیه، شرف، شرافت، اخبار، وقایع دارالخلافه تهران. ۲- روزنامه های داخلی غیردولتی: تربیت و ادب
۹. روزنامه های خارجی زمان قاجار را نام ببرید. عروه الوثقی - اختر - قانون - حبل المتین - حکمت - ثریا.
۱۰. کدام سفرنامه ها زمینه پیدایش مشروطه خواهی را در ایران فراهم ساختند؟ سفرنامه میرزا صالح شیرازی و حاج زین العابدین مراغه ای در کتاب سیاحت نامه ابراهیم بیگ
۱۱. نوشته های چه کسانی باعث پیدایش مشروطه خواهی در ایران شد؟ نوشته های میرزا ملکم خان - میرزا یوسف خان مستشارالدوله - عبدالرحیم طالبوف - میرزا فتحعلی آخوندزاده.

درس چهارم :

۱. چه عواملی در زمان مظفرالدین شاه کشور را در آستانه یک شورش سراسری قرار داد؟ خشونت های عین الدوله و حاکمان ایالت ها به همراه فقر عمومی و رکود شدید اقتصادی .
۲. پیش از جریان مهاجرت صغری چه حوادثی موجب خشم و اعتراض مردم شد؟۱- ماجرای مسیو نوز بلژیکی ۲- نارضایتی مردم ایالات ۳- ماجرای بانک استقراضی روس ۴- به چوب بستن بازرگانان تهران.
۳. اولین جرقه نهضت مشروطه چه بود؟ ماجرای مسیو نوز بلژیکی
۴. رهبری حرکت مردم در جریان ماجرای نوز که بود؟ آیت الله سید عبدالله بهبهانی
۵. مهاجرت صغری به کجا صورت گرفت؟ مرقد حضرت عبدالعظیم در شهر ری
۶. مهاجران در مهاجرت صغری چه خواسته هایی داشتند؟۱- ایجاد عدالت خا نه در شهرها برای رسیدگی به شکایات مردم و برقراری عدالت در جامعه ۲- عمل به قوانین اسلامی به طور دقیق و به دور از ملاحظات شخصی.
۷. اولین مرحله ی اتحاد نیروهای ضد استبداد در جریان انقلاب مشروطه چه بود؟ مهاجرت صغری
۸. در جریان مهاجرت صغری مهاجران خواسته های خود را چگونه به شاه رساندند؟ از طریق سفیر عثمانی
۹. مهاجرت کبری به کجا صورت گرفت؟ مرقد حضرت معصومه (س) در شهر قم
۱۰. چرا مهاجرت مردم و علما به قم به مهاجرت کبری معروف شد؟ چون این مهاجرت که گسترده تر از مهاجرت قبل بود.
۱۱. به هنگام مهاجرت کبری، چه خواسته هایی مطرح شد؟۱- برکناری عین الدوله از صدارت ۲- بازگشت مهاجران به تهران ۳- ایجاد عدالت خانه ۴- تشکیل دارالشورا.
۱۲. فرمان مشروطه توسط کدام شاه قاجار صادر شد؟ مظفرالدین شاه
۱۳. مظفرالدین شاه در راستای خواسته های مشروطه خواهان چه اقداماتی انجام داد؟ مظفرالدین شاه تسلیم خواسته های مردم شد. او عین الدوله را عزل کرد و فرمان تشکیل مجلس شورای ملی را در ۱۴ مرداد ۱۲۸۵ صادر کرد.

درس پنجم

۱. **اولین بی اعتنائی های محمد علی شاه به مشروطه چه بود؟** ۱- محمدعلیشاه از نمایندگان مجلس شورای ملی در مراسم تا جگذاری خود دعوت نکرد. ۲- ابتدا از امضای متمم قانون اساسی مشروطه خوداری کرد.
۲. **اصل دوم متمم قانون اساسی که به همت شیخ فضل الله نوری به تصویب رسید، چه بود؟** براساس آن در هر دوره مجلس یک هیئت ۵ نفره از مجتهدان و فقیهان اسلام که با اقتضا های زمانی آشنا هستند به عنوان عضو شرکت کنند تا برقوا نینی که تدوین و تصویب می شود نظارت کنند تاخلاف قوا عد اسلامی نباشد.
۳. **در فاصله ای که متمم قانون اساسی تدوین می شد چه عواملی اوضاع کشور را آشفته ساخته بود؟** اختلاف درونی مشروطه خواهان و مخالفت های محمدعلی شاه با نظام مشروطه
۴. **چرا شیخ فضل الله نوری از صف مشروطه خواهی جدا شد و چه اعتقادی داشت؟** شیخ فضل الله نوری به علت نفوذ غرب گرایان درن هضت مشروطه و انحراف آن از مسیراسلامی و ملی ازصف طرفداران مشروطه خارج شد و معتقد بود باید مشروطه مشروعه برقرارشود.
۵. **روسیه به چه دلایلی با نهضت مشروطه در ایران مخالف بود؟** ۱- جلوگیری از نفوذ انگلیس که درلباس مشروطه خواهی از مشروطه طلبان حمایت می کرد. ۲- کمک به محمدعلیشاه که طرفدارروس بود. ۳- پیش گیری ازقیام ملل منطقه قفقاز برای گرفتن آزادی تحت تاثیرپیروزی مشروطه خواهان درایران.
۶. **علل حمایت انگلیس از مشروطه ایران چه بود؟** ۱- افزایش اعتبارخود درایران برای دستیابی به موقعیتی بهتریا برابر با روسیه. ۲- به قدرت رساندن مهره های انگلیسی در دستگاه حاکم و مجلس. ۳- محافظت از مرز های هندوستان وسایر مستعمرات انگلستان در منطقه.
۷. **روسیه و انگلستان براساس قرارداد ۱۹۰۷ چرا و چگونه ایران را میان خود تقسیم کردند؟** با در خطر قرار گرفتن مستعمره های روس و انگلیس در جاهای دیگر دنیا، توسط استعمارگر جدید یعنی آلمان، آن ها اختلاف ها را کنار گذاشتند و به موجب قرارداد ۱۹۰۷، ایران را بین خود تقسیم کردند: ۱- منطقه شمال منطقه ی نفوذ روسیه شناخته شد ۲- منطقه ی جنوب منطقه نفوذ انگلستان ۳- منطقه بی طرف ومتعلق به ایران شناخته شد.
۸. **بهبانه ی محمدعلیشاه برای به توپ بستن مجلس چه بود؟** محمدعلی شاه در یکی از خیابان های تهران مورد سوء قصد قرار گرفت، ولی آسیبی ندید. شاه، این اقدام را به مشروطه خواهان نسبت داد و به همین بهانه، تصمیم گرفت مجلس را برای همیشه تعطیل کند.
۹. **به چه دوره ای در انقلاب مشروطه ی ایران استبداد صغیر می گویند؟** از به توپ بسته شدن مجلس توسط محمدعلی شاه تا فتح تهران توسط مشروطه خواهان.
۱۰. **مقاومت اصلی مردم علیه استبداد محمدعلی شاه پس از به توپ بستن مجلس از کجا و به رهبری چه کسانی آغاز شد؟** از تبریز به رهبری ستارخان و باقرخان.

درس ششم:

۱. دوره ی دوم مشروطه با چه حادثه ای آغاز شد؟ فتح تهران توسط طرفداران مشروطه
۲. ویژگی های دوره دوم مشروطه پس از فتح تهران به دست مشروطه خواهان چه بود؟ ۱- اختلافات شدید بین طرفداران مشروطه ۲- مداخلات آشکار و سلطه گرانه ی روس و انگلیس در ایران.
۳. کدام احزاب در دوره دوم مجلس مشروطه شدیداً با یکدیگر رقابت فکری و سیاسی داشتند؟ اعتدالیون و دمکرات ها
۴. اعتقاد حزب اعتدالیون چه بود و اعضای سرشناس آن را نام ببرید؟ اعتدالیون مذهب را سدی محکم در برابر ظلم و بی عدالتی میدانستند و اجرای شریعت را در دستور کار خود قرار داده بودند. سید محمد طباطبایی و سید عبدالله بهبهانی از اعضای سرشناس این حزب بودند.
۵. رهبر حزب دمکرات که بود و چه اعتقادی داشتند؟ دمکرات ها به رهبری سید حسن تقی زاده برجدايي دين از سياست تاكيد داشتند تا مشروطه را از دين تهی کنند و نهضت را از آرمان های اصیل آن دور سازند.
۶. دولت روسیه در خطاری که در سال ۱۲۹۰ ش. به ایران داد چه خواسته هایی را مطرح کرد؟ ۱- اقدامات مورگان شوستر متوقف و از ایران اخراج شود ۲- دولت ایران بدون موافقت روس و انگلیس از استخدام اتباع خارجی خودداری کند ۳- دولت ایران هزینه لشکرکشی قوای روسیه به ایران را بپردازد.
۷. سیاست ایران در برابر جنگ جهانی اول چه بود؟ در آغاز جنگ جهانی اول مستوفی الممالک رئیس الوزرا اعلان بیطرفی کرد.
۸. چرا ایران در جنگ جهانی اول برای متفقین اهمیت بیشتری یافت ؟ چون موقعیت حساس ایران برای نیروهای درگیر جنگ دارای اهمیت بود .
۹. قرارداد ۱۹۱۵ م. بین کدام دولت ها بسته شد ؟ روسیه و انگلستان
۱۰. چرا انگلستان و روسیه قرارداد سّری ۱۹۱۵ م. را با هم امضا کردند؟ چون دولت عثمانی همسایه ی غربی ایران به متحدین پیوست، اهمیت کشور ما برای متفقین دو چندان شد.
۱۱. پیامد قرارداد ۱۹۱۵ م. چه بود؟ روسیه منطقه تحت نفوذ خود را اشغال کرد و دولت انگلستان نیز در سال ۱۹۱۶ به تاسیس پلیس جنوب پرداخت.
۱۲. رئیس پلیس جنوب که بود و مهم ترین اقدام آن ها چه بود؟ فرماندهی این نیرو به عهده سرپرستی سایکس بود. او با استفاده از این نیرو توانست مقاومت دلیرانه رئیس علی دلواری و عشایر تنگستانی را سرکوب کند.
۱۳. علت خروج نیروهای روسیه از ایران در جنگ جهانی اول چه بود؟ در سال ۱۹۱۷ م. حکومت نزاری روسیه در برابر انقلاب بلشویکی شکست خورد و به این جهت دولت روسیه سربازان خود را از ایران خارج ساخت.

درس هفتم :

۱. دولت انگلستان پس از جنگ جهانی اول چه سیاست هایی را در منطقه خاورمیانه دنبال می کرد؟ تسلط بر منطقه ی حساس خاورمیانه و منابع نفت آن که اهمیت آن در جنگ جهانی اول مشخص شده بود و ایجاد کمربند آهنین در برابر نفوذ شوروی.
۲. سیاست انگلستان پیش از خروج روس ها و بعد از آن در ایران چه بود؟ سیاست انگلستان در ایران پیش از خروج روس ها براساس جلوگیری از ایجاد حکومت مرکزی نیرومند بود اما پس از خروج روسها به ایجاد حکومت مرکزی نیرومند در ایران متمایل شد.
۳. چرا سیاست انگلستان پس از جنگ جهانی اول به سوی ایجاد حکومت مرکزی مقتدر در ایران متمایل شد؟ زیرا دولت انگلستان برای تثبیت منافع دائمی خود در ایران، کنترل منطقه ی حساس خاورمیانه و سرکوب نهضت های ضد استعماری در کشور، نیازمند به یک دولت مرکزی قدرتمند بود.
۴. پس از جنگ جهانی اول در واکنش به نفوذ بیگانه و فساد حاکم بر کشور چه جنبش ضد استعماری در ایران روی داد؟ ۱- قیام جنگل به رهبری روحانی مبارز میرزا کوچک خان ۲- قیام شیخ محمدخیا با نی در تبریز ۳- قیام کلنل محمد تقی خان پسپان در خراسان ۴- قیام مردم تنگستان در جنوب با حمایت علمای فارس.
۵. قرارداد ۱۹۱۹ بین چه کسانی امضا شد؟ قرارداد ۱۹۱۹ بین وثوق الدوله نخست وزیر ایران و سرپرستی کاکس نماینده ی انگلیس.
۶. ماهیت قرارداد ۱۹۱۹ ایران و انگلیس چه بود؟ محتوای این قرارداد که در ابتدا کاملاً محرمانه نگه داشته شد، موجب شکل گیری سیستم تحت حمایتی ایران از سوی دولت انگلیس می شد، زیرا به موجب آن، نظارت بر تشکیلات نظامی مالی و سیاسی ایران، منحصراً در اختیار مستشاران انگلیسی قرار می گرفت.
۷. چرا قرارداد ۱۹۱۹ موجب شکل گیری سیستم تحت حمایتی ایران از سوی دولت انگلیس می شد؟ زیرا به موجب آن، نظارت بر تشکیلات نظامی مالی و سیاسی ایران، منحصراً در اختیار مستشاران انگلیسی قرار می گرفت.
۸. قرارداد ۱۹۱۹ با مخالفت کدام روحانیون مبارز متوقف ماند؟ آیت الله سیدحسین مدرس و شیخ محمد خیابانی
۹. چه عواملی انگلستان را در دوران بعد از جنگ جهانی اول به سوی مداخله ی غیر مستقیم در ایران سوق داد؟ ۱- شکست انگلستان در اجرای قرارداد ۱۹۱۹ م ۲- نفرت تاریخی مردم مسلمان ایران از نظام استعماری انگلستان .
۱۰. عوامل داخلی کودتای ۱۲۹۹ ش. را نام ببرید؟ فرد سیاسی ضیال الدین طباطبائی و فرد نظامی رضا خان میرپنج .
۱۱. سید ضیاءالدین طباطبائی پس از کودتای سوم اسفند ۱۲۹۹ به چه اقداماتی دست زد؟ ۱- به وی، بسیاری از شخصیت های سیاسی، از جمله آیت الله مدرس، که از مخالفان سیاست های انگلستان در ایران بود، دستگیر و روانه ی زندان شد ۲- او برای منحرف ساختن افکار عمومی قرارداد ۱۹۱۹ را با تبلیغات فراوان لغو کرد.
۱۲. دولت سید ضیاء الدین طباطبائی با چه مشکلاتی مواجه بود؟ ۱- تندروی های سید ضیال الدین و ظاهرسازی های اوموچی از مخالفت برانگیخت ۲- خود سری های رضاخان در اختیاص دادن درآمد شهرداری و اداره مالیه به نفع نیروی قزاق تحت فرمانش بر مشکلات او می افزود.

درس هشتم

- ۱- بعد از کودتای ۱۲۹۹ ش، چه عاملی راه را برای ایجاد حکومت خودکامه و استبدادی هموار کرد؟ جاه طلبی های رضاخان
- ۲- رضاخان در مدتی که وزیر جنگ بود چه اقداماتی انجام داد؟ ژاندارمری را از وزارت داخله (وزارت کشور) به وزارت جنگ انتقال داد و تسلط خود را بر ارتش تثبیت کرد.
- ۳- چه عواملی منجر به طرح استیضاح رضاخان در مجلس در دوران تصدی وزارت جنگ شد؟ اقدام های خودسرانه و خشونت آمیز رضاخان.
- ۴- حامیان تجدد طلب رضاخان را که به شکل سازمان یافته از او دفاع کردند نام ببرید؟ تیمورتاش، داور، تدین ، تقی زاده از نمایندگان تجدد طلب مجلس و سلیمان میرزا (از اولین پایه گذاران جریان کمونیستی) در ایران به حساب می آمد به همراه بعضی از فراماسونرهای شناخته شده نظیر محمد علی فروغی به دفاع از رضاخان پرداختند.
- ۵- همزمان با نخست وزیری رضاخان چه تحولی در ترکیه به وقوع پیوست و چه تأثیری در ایران داشت؟ همزمان با نخست وزیری رضاخان در ایران، مصطفی کمال پاشا (آتاتورک) با حمایت انگلستان در عثمانی به قدرت رسید و نظام امپراتوری را لغو و نظام جمهوری برقرار کرد و این واقعه بهانه ای برای جایگزینی حکومت رضاخان به جای سلطنت قاجار بود.
- ۶- انتخابات دوره پنجم مجلس شورای ملی چگونه برگزار شد و چه نتیجه ای داشت؟ رضاخان به سرعت و با اعمال نفوذ و تقلب، انتخابات دوره پنجم مجلس شورای ملی را برگزار کرد و در پناه حمایت حزب ها و جریان های سیاسی طرفدار خود توانست اکثریتی از نمایندگان موافق و طرفدار خود را روانه ی مجلس کند ، با وجود این، نمایندگانی چون آیت الله مدرس، مستوفی الممالک، دکتر مصدق، مشیر الدوله و مؤتمن الملک نیز که مورد توجه مردم بودند، به مجلس راه یافتند.
- ۷- پس از تشکیل دوره پنجم مجلس تلاش برای برقراری نظام جمهوری در ایران به رهبری چه کسانی آغاز شد؟ با اتحاد حزب تجدد به رهبری داور، تیمورتاش و تدین و حزب سوسیالیست به رهبری سلیمان میرزا اسکندری آغاز شد.
- ۸- رضاخان چگونه به حکومت رسید ؟ در آذرماه ۱۳۰۴، مجلس موسسان که تمام اعضای آن از طرفداران رضاخان بودند تشکیل شد و با تغییر چهار اصل از اصول متمم قانون اساسی ، سلطنت دائمی ایران را به رضاخان و اعقاب ذکور او واگذار کرد و در چهارم اردیبهشت ۱۳۰۵ رضاخان به عنوان پادشاه ایران تاجگذاری کرد.
- ۹- اولین نخست وزیر دوران سلطنت رضاشاه که بود ؟ محمد علی فروغی (ذکاءالملک).
- ۱۰- نخستین اقدام محمد علی فروغی پس از رسیدن به نخست وزیری چه بود ؟ برپایی آیین تاجگذاری و نشست رضاشاه بر تخت قدرت بود.
- ۱۱- اثرات جنگ جهانی اول در ایران چه بود ؟ بروز جنگ جهانی اول و مداخلات گسترده بیگانگان در سرنوشت مردم ایران که با غارت منابع ملی ، فقر اقتصادی ، قحطی ، گرسنگی ، و ناامنی های اجتماعی همراه بود و استقلال ایران با حضور قدرت های بیگانه در شمال و جنوب کشور خدشه دار شد.
- ۱۲- شرایط سیاسی، اقتصادی و اجتماعی مملکت، چه نقشی در فراهم کردن زمینه برای به قدرت رسیدن رضاخان داشت؟ شرایط اجتماعی ، اقتصادی ، روانی جامعه در آن سال ها به گونه ای بود که به تدریج زمینه را برای حاکمیت مطلق رضاخان مساعد می کرد. رضاخان که موفق به سرکوب چند شورش داخلی شده بود ، رفته رفته به عنوان عامل برقرارکننده امنیت در کشور شناخته شد. افزایش حمایت انگلستان و جریانها و احزاب سیاسی از او، این باور را در میان مردم به وجود آورد که جز رضاخان هیچ کس قادر به برقراری امنیت در ایران نیست.
- ۱۳- هدف انگلستان از سرکوب شیخ خزعل چه بود؟ وابستگی شیخ خزعل به انگلستان که بر همه آشکار بود خوزستان را تحت سیطره خود در آورده بود انگلستان که در معادلات سیاسی خود خواهان افزایش قدرت رضاخان بود به این جهت دست از حمایت شیخ خزعل برداشت و او تسلیم رضاخان شد و در افکار عمومی تصویر قهرمانانه و حتی ضد انگلیسی از رضاخان ایجاد کرد.

درس نهم

۱. **شاخصه های حکومت رضا شاه را بنویسید؟** ۱- وابستگی ۲- خود کا مگی و حکومت فردی ۳- تخریب هویت ملی و اسلامی ۴- نظامی گری
۲. **در دوران حکومت رضاه شاه ملی گرایی افراطی با چه هدفی شدت گرفت؟** ملی گرایی افراطی با هدف به حاشیه را ندن اسلام شدت گرفت.
۳. **شاخصه های ملی گرایی افراطی حکومت رضا شاه را بنویسید؟** ۱- جدایی دین از سیاست ۲- نفی اقلیتهای قومی و زبانی جامعه ایرانی مانند ترک - ترکمن - کرد - عرب - بلوچ و تبعیض قومی ۳- تلاش برای تغییرالفبای فارسی به لاتین.
۴. **ارتشی که رضا شاه بنیاد نهاد برای چه اهدافی شکل گرفت؟** ۱- سرکوب مخالفان داخلی ۲- غارت ایلات و عشایر ۳- استحکام پایه های حکومت خود.
۵. **سیاست مذهبی رضا خان قبل از حکومت چه بود؟** ۱- مراسم مذهبی و عزاداری شرکت می کرد و در مراسم محرم و عزاداری امام حسین(ع) گل برپیشانی خود می مالید کلاه بر سر خود می ریخت ۲- او در سال ۱۳۰۳ به وزارت معارف دستور داد از درج مطالب خلاف شرع در مطبوعات جلوگیری کند و دستور بستن مشروبات و فروش های و قمارخانه ها را صادر کرد ۳- او سال ۱۳۰۳ عازم عراق شد و ضمن ملاقات با عده ای از علمای و مراجع نجف خود را حامی اسلام معرفی کرد و قول داد دومین اصل متمم قانون اساسی مبنی بر نظارت علمای بر مصوبات مجلس را به اجرا در آورد.
۶. **سیاست مذهبی رضاخان را بعد از رسیدن به حکومت بنویسید؟** محدود کردن روحانیون و کنترل حوزه های علوم دینی - شعار اصلاح دین - تجدد خواهی و جایگزین کردن قوانین غربی به جای قوانین مذهبی - محدود کردن مراسم مذهبی - ممنوعیت مراسم سوگواری حضرت امام حسین(ع) - برپا کردن کارناوال شادی ورژه دسته های موزیک نظامیان در روز عا شورا - تخریب حوزه های علمیه تغییر لباس و کلاه و برداشتن حجاب و رواج منکرات و اعمال خلاف شرع .
۷. **اقدامات ضد دینی رضاخان تحت چه عنوانی انجام می گرفت؟** تحت عنوان تجدد خواهی یا اصلاح مذهبی.
۸. **اقدام های ضد دینی رضا شاه ریشه در چه جریان فکری و فرهنگی داشت؟** استعمار نوین، برای از میان برداشتن مظاهر دین و روحانیت که مانع سلطه ی آن ها در ایران بود، به این روش ها متوسل می شد.
۹. **رضاشاه در زمینه ی تغییر کلاه و لباس چه اقداماتی انجام داد؟** ابتدا رضاخان با توسل به زور کلاه لبه دار (پهلوی) را متداول کرد و پس از بازگشت از ترکیه به تقلید از آقا تورک کلاه پهلوی را ممنوع و کلاه شاپو را جایگزین آن کرد و در دی ماه ۱۳۰۷ قانون اجباری متحدالشکل کردن لباس با قید دو فوریت به تصویب مجلس هفتم رسید براساس آن همه مردم اعم از شهری و روستایی و عشایر چادر نشین موظف به رعایت آن بودند مجازات متخلفان جزای نقدی یا زندان بود.
۱۰. **تغییر لباس توسط رضا شاه مقدمه ی اجرای چه حرکتی بود؟** مقدمه ای برای کاهش مقاومت و حساسیت جامعه نسبت به حجاب و در نهایت، برداشتن آن بود.
۱۱. **مهم ترین مقاومت مردم و علمای دینی در برابر قانون کشف حجاب را بنویسید؟** قیام مردم مشهد در مسجد گوهرشاد.

۱. چرا در سال های بعد از جنگ جهانی اول سیاست انگلستان نسبت به آلمان تغییر کرد؟ زیرا انگلستان و فرانسه از جانب حکومت کمونیستی شوروی بیشتر احساس خطر می کردند؛ بنابراین انگلیسی ها توسعه و تقویت آلمان نازی به رهبری هیتلر را برای مقابله با شوروی مناسب می دانستند.
۲. در راستای توسعه روابط ایران و آلمان چه اقداماتی توسط رضا شاه صورت گرفت؟ سطح روابط تجاری و صنعتی دو کشور به سرعت گسترش یافت و صدها کارشناس و تبعه ی آلمانی در ایران مشغول کار شدند.
۳. ایران چه سیاستی در قبال جنگ جهانی دوم در پیش گرفت؟ دولت ایران با اعلام بی طرفی در آن جنگ، تأکید کرد به هیچ یک از طرف های جنگ اجازه نخواهد داد از خاک ایران عبور کنند.
۴. چرا خاک ایران مورد توجه کشورهای درگیر در جنگ جهانی دوم واقع شد؟ زیرا مناسب ترین راه برای انتقال کمک های اقتصادی و نظامی انگلستان و امریکا به شوروی بود تا ماشین جنگی هیتلر را متوقف کند. از سوی دیگر احتمال تسلط آلمان ها بر چاه های نفت ایران و خاورمیانه، انگلستان را به وحشت انداخته بود.
۵. بهانه ی اشغال نظامی ایران در جنگ جهانی دوم چه بود؟ سفیران انگلستان و شوروی در سوم شهریور ۱۳۲۰ (۲۵ اوت ۱۹۴۱) طی یادداشت هایی که به طور جداگانه تسلیم دولت ایران کردند اعلام داشتند چون دولت ایران در برابر درخواست های آنان سیاست مبهمی در پیش گرفته و در اخراج آلمانیها اقدامی نکرده است نیروهای آن دو کشور وارد خاک ایران شده و مشغول پیشروی هستند.
۶. اشغال نظامی ایران توسط دولت های روسیه و انگلیس در جریان جنگ جهانی دوم با چه هدفی صورت گرفت؟ هدف از آن بی خطر ساختن خط تدارکاتی متفقین بود و آنها می توانستند تدارکات خود را به وسیله راه آهن به شوروی برسانند.
۷. در دوران حکومت رضاشاه برای ایجاد تحول در بخش کشاورزی چه اقداماتی صورت گرفت؟ تأسیس دانشکده کشاورزی در کرج و وارد کردن ماشین آلات کشاورزی.
۸. چه عواملی مانع از توجه رضا شاه به عمران و توسعه ی اقتصادی در کشور گردید؟ ۱- رشد گول آسای حجمی ارتش ۲- نقش تعیین کننده نظامیان در صحنه های سیاسی و اقتصادی و ۳- اختصاص چهل درصد کل بودجه کشور به توسعه نظامی .
۹. هدف از اسکان ایلات و عشایر توسط رضا شاه چه بود و چه پیامدهایی داشت؟ هدف مهار قدرت سیاسی و نظامی آن ها بود. وابستگی غذایی به خارج و فراهم شدن زمینه فروش کالاهای وارداتی بیگانگان و توسعه بی رویه شهرنشینی بود.
۱۰. در دوره ی رضاشاه در زمینه ی شبکه راه ها و راه آهن چه اقداماتی انجام شد؟ مورخان هدف از این اقدامات را چه می دانند؟ ۱- در آغاز حکومت رضا شاه راههای زمینی کشور بازسازی یا تکمیل شد هدف از آن حرکت نیروها ی نظامی برای سرکوب شورش های احتمالی بود ولی باعث سرعت حمل و نقل کالاها در جاده ها شد ۲- در سال ۱۳۰۶ احداث راه آهن سراسری آغا زشد. بسیاری از مورخان معتقدند این اقدام برای جلب رضایت انگلیسی ها و تامین مقاصد نظامی آنان بود.
۱۱. ایران بر اساس پیمان سعد آباد چه مناطقی را از دست داد؟ ۱- واگذاری ارتفاعات آرات به ترکیه ۲- واگذاری بخشهایی از شرق ایران به افغانستان ۳- چشم پوشی از حق حاکمیت خود براروند رود.
۱۲. رضاشاه در عهدنامه ی ۲۰ مه ۱۹۲۷ م. از کدام قسمت ایران چشم پوشی کرد و مورخان دلیل این اقدام رضا شاه را چه می دانند؟ از بحرین چشم پوشی کرد. برخی از مورخان معتقدند رضاخان به علت تعهداتی که شخصا به انگلستان داشت حق مالکیت بحرین را نادیده گرفت.

درس یازدهم

۱. کدام یک از عوامل جنایت های دوران استبداد رضا شاه، پس از رفتن او محاکمه شدند؟ از جمله سرپاس مختاری رئیس شهربانی تهران، مصطفی راسخ رئیس زندان قصر و پزشک احمدی پزشک زندان قصر.
۲. اختیارات دکتر میلسپو چه بود؟ میلسپو علاوه بر امور مالی، قدرت وضع مقررات و قوانین و تغییر قیمت ارز به نفع متفقین را نیز یافته بود و بر امور مالی ارتش و شهربانی نیز نظارت داشت.
۳. در اوایل سلطنت محمدرضا شاه چه احزابی در ایران شکل گرفت؟ ۱- حزب اراده ملی توسط سید ضیاءالدین طباطبایی ۲- حزب توده توسط کمونیستها ۳- سازمان نظامی توسط حزب توده ۴- فرقه دموکرات در آذربایجان و کردستان ۵- حزب دموکرات توسط قوام السلطنه.
۴. جمعیت فداییان اسلام به رهبری چه کسی تاسیس شد؟ به رهبری نواب صفوی
۵. دولت شوروی برای به دست آوردن امتیاز نفت، از چه راه هایی ایران را تحت فشار گذاشت؟ با استفاده از اهرم هایی چون حزب توده و عوامل داخلی اش و همچنین قوای مسلح شوروی که به رغم پایان یافتن جنگ همچنان در خاک ایران حضور داشتند، دولت و مجلس را تحت فشار گذاشت.
۶. بحران نفت شمال میان ایران و شوروی با تصویب چه قانونی فروکش کرد؟ در مقابل این درخواست ها و فشارها، نمایندگان دوره چهارم مجلس طرحی را تصویب کردند که طبق آن مذاکره با کشورهای خارجی برای واگذاری امتیاز نفت، بدون تأیید مجلس ممنوع شده بود.
۷. منظور از سیاست موازنه منفی چه بود و به همت چه کسی در مجلس تصویب شد؟ این طرح به همت دکتر مصدق، یعنی ممنوعیت واگذاری امتیاز نفت به قدرت های شرق و غرب.
۸. چرا دولت شوروی بعد از جنگ جهانی دوم از تخلیه ی خاک ایران از نیروهای خود، خودداری می کرد؟ این دولت اهداف جاه طلبانه ای را دنبال می کرد، از جمله ایجاد حاشیه ی امنیتی و منطقه ی حائل از طریق تجزیه ی برخی از مناطق ایران (آذربایجان ایران و الحاق آن به آذربایجان شوروی) و دستیابی به امتیاز نفت شمال و ...
۹. شوروی در پایان جنگ جهانی دوم کدام جمهوری های خود مختار را در ایران به وجود آورد؟ ۱- فرقه دموکرات به کمک شوروی مقدمات جدا سازی آذربایجان را از ایران فراهم کرد. ۲- حزب دموکرات کردستان در مهاباد به طور رسمی جمهوری خود مختار کردستان را اعلام کرد.
۱۰. تخلیه قوای شوروی از خاک ایران چگونه تحقق یافت؟ فشارهای بین المللی و تلاش های قوام السلطنه که وعده ی امتیاز نفت شمال را به شوروی داده بود در این ماجرا تأثیر داشت.
۱۱. چه عواملی نقش اساسی در تزلزل کابینه های دولت از تاریخ آذرماه ۱۳۲۶ تا اردیبهشت ۱۳۳۰ داشت؟ دخالت های آشکار و پنهان بیگانگان و عوامل آنها در امور داخلی ایران، ناهماهنگی میان مجلس و دولت و بحران های سیاسی و اقتصادی ناشی از آن.
۱۲. در زمان نخست وزیری چه کسی رژیم اشغالگر قدس از طرف ایران به رسمیت شناخته شد؟ محمد ساعد مراغه ای
۱۳. محمد رضاشاه با تغییر قانون اساسی در پنجم اسفند ۱۳۲۷، چه اختیاراتی به دست آورد؟ ۱- قدرت انحلال دو مجلس ۲- فرماندهی کل قوا ۳- اعلان جنگ و صلح ۴- نصب وزرا.

درس دوازدهم:

۱. **قرارداد گس_ گلشا بیان چه بود؟** قراردادی الحاقی بود که به قرارداد نفتی ایران و انگلیس که در سال ۱۳۱۲ (۱۹۳۳م.) به امضا رسیده بود، اضافه می شد.
۲. **جبهه ملی به رهبری چه کسی و برای چه هدفی بوجود آمد؟** به رهبری دکتر مصدق و برای مخالفت با قرارداد الحاقی گس - گلشا بیان .
۳. **رزم آرا برای جلوگیری از ملی شدن صنعت نفت ایران چه رفتاری در پیش گرفت؟** رزم آرا برای جلوگیری از آن به طور محرمانه با انگلستان وارد مذاکره شد و پیشنهاد جدیدی به جای قرارداد الحاقی که متضمن منافع انگلستان را تامین می کرد ارائه داد و با تحقیر روحیه ملی اعلام کرد ایرانیان حتی قادر به اداره یک کارخانه سیمان نیستند و ملی کردن نفت را بزرگترین خیانت خواند.
۴. **رزم آرا توسط چه کسی و از چه گروهی به قتل رسید؟** رزم آرا هدف گلوله خلیل طهما سبی که از اعضای برجسته فدائیان اسلام بود قرار گرفت.
۵. **انگلستان از نخست وزیر شدن حسین علاء چه هدفی را دنبال می کرد و او در این راستا چه کارهایی کرد؟** آن دولت قصد داشت با انتصاب حسین علاء به نخست وزیری مانع از اجرای قانون ملی شدن نفت گردد. علاء برای آرام کردن بحران و مناقشات نفتی خوزستان و سایر مناطق نفت خیز جنوب حکومت نظامی برقرار کرد.
۶. **مصدق با چه شرایطی نخست وزیری را پذیرفت؟** دکتر محمد مصدق با شرط تصویب طرح اجرای قانون ملی شدن صنعت نفت نخست وزیری را پذیرفت که طبق آن دولت می با یست به خلع ید شرکت نفت ایران و انگلستان می پرداخت، اساسنامه شرکت ملی نفت را تنظیم و نفت ایران را به مشتریان با نرخ عادلانه به فروش می رساند.
۷. **مصدق در دوره ی اول نخست وزیری خود چه اقداماتی انجام داد و عکس العمل دولت انگلستان در مقابل اقدامات او چه بود؟** در این دوره دولت با تقویت وحدت ملی، تلاش برای ملی شدن صنعت نفت را پی گرفت و هیئت خلع ید از شرکت نفت، اقدام های خود در مورد انتقال شرکت را آغاز کرد. دولت انگلستان ضمن شکایت به دیوان دادگستری بین المللی لاهه، تهدید کرد که چهار هزار چتر باز و رزمناوهای خود را به مرز آبی ایران خواهد فرستاد.
۸. **چرا دولت مصدق دچار مشکلات اقتصادی شدیدی شد؟** به علت قطع صادرات نفت و تحریم های اقتصادی و فشارهای دولت انگلستان، درآمد دولت به سرعت کاهش یافت و کشور دچار مشکلات شدید اقتصادی شد.

درس سیزدهم

۱. **چرا دکتر مصدق در تیرماه ۱۳۳۱ از نخست وزیری استعفا داد؟** دکتر مصدق در تیرماه ۱۳۳۱ برای مقابله با مخالفان داخلی که در رأس آن دربار قرار داشت از شاه خواست تا وزارت جنگ را در اختیار او قرار دهد چون شاه نپذیرفت استعفا داد.
۲. **چه عواملی موجب شد که مصدق در دور دوم نخست وزیری از حمایت مردم محروم بماند؟** ضعف ساختاری و بی کفایتی برخی از اعضای کابینه ی دولت، رقابت ها و قدرت طلبی ها، روند جدایی و بروز شکاف و تشتت سیاسی.
۳. **عوامل خارجی کودتای ۲۸ مرداد را نام ببرید؟** ۱- امریکا ۲- انگلستان
۴. **عوامل زمینه ساز کودتای ۲۸ مرداد ۱۳۳۲ را نام ببرید.** ۱- حزب توده ۲- شبکه بدامن ۳- شاه و دربار ۴- مطبوعات.
۵. **چرا آمریکا ابتدا به طور نسبی از ملی شدن صنعت نفت ایران حمایت می کرد؟** ۱- زیرا این کشور درصدد بود در منابع نفت ایران سهیم شود، قانون ملی شدن نفت را گامی در راستای پایان بخشیدن به تسلط انحصاری انگلستان بر نفت ایران تلقی می کرد ۲- آمریکا قصد داشت با پشتیبانی از نهضت ملی شدن نفت و برقراری روابط دوستانه با دولت مصدق، ایران را زیر نفوذ و سلطه خود در آورد.
۶. **انگلستان از چه راه هایی همکاری آمریکا برای انجام کودتا در ایران را جلب کرد؟** انگلیسی ها قول دادند، شرکت های نفتی آمریکایی را در منابع نفت ایران شریک سازند و از سوی دیگر خطر نفوذ کمونیسم و حزب توده را در ایران بزرگ جلوه دادند.

۷. چه سازمان هایی برای براندازی دولت مصدق و سرکوب نهضت ملی شدن نفت برنامه ریزی و اقدام کردند؟ سازمان جاسوسی آمریکا(سیا) با همکاری سازمان جاسوسی انگلستان.

۸. انگلستان از چه راه هایی به تضعیف دولت مصدق پرداخت؟ تحریم نفت ایران و تهدید کشورهای خریدارنفت ایران به تعقیب قضایی و مجازات از جمله این اقدامات بود.

۹. موضع حزب توده نسبت به دولت مصدق چه بود و حزب توده به دلیل وابستگی به شوروی از منافع آن دولت حمایت می کرد و همواره رفتار خصمانه ای با نهضت ملی شدن نفت داشت، اما پس از واقعه ی ۳۰ تیر ۱۳۳۱ برخی از رهبران حزب تصمیم به حمایت از دکتر مصدق گرفتند و در مواردی چون خروج شاه از کشور و فراندوم برای انحلال مجلس دوره ی هفدهم از دولت دکتر مصدق پشتیبانی کردند.

۱۰. عملکرد حزب توده در در فاصله ی کودتای نافرجام ۲۵ تا کودتای ۲۸ مرداد را توضیح دهید؟

در فاصله ی کودتای نافرجام ۲۵ تا کودتای ۲۸ مرداد حزب توده با وجود داشتن تشکیلات وسیع و سازمان نظامی، نیروهایش را از خیابان ها فراخواند و در برابر کودتا هیچ واکنشی به جز پایین کشیدن مجسمه های شاه و شعار الغای سلطنت و استقرار جمهوری دموکراتیک که به بهره برداری کودتاچیان در جنگ روانی منجر شد، انجام نداد.

۱۱. نقش شبکه بدامن در کودتای ۲۸ مرداد ۱۳۳۲ چه بود؟ این شبکه از طریق نفوذ در احزاب و جریان های سیاسی، ضمن ایجاد بلوا و آشوب در کشور و اختلاف افکنی میان اعضای نهضت ملی ایران، موجبات بدبینی نسبت به رهبران نهضت را فراهم آورد.

۱۲. در دوره ی نخست وزیری مصدق، عناصر فعال دربار چه کسانی بودند و چگونه به تضعیف دولت مصدق پرداختند؟ اشرف خواهرشاه، مادرشاه، اسدالله علم و شاپور ریپورتر از عنا صر فعال دربار بودند. وابستگان شاه و درباریان، با صراحت و جدیت بیشتری با نهضت ملی شدن نفت و دولت برآمده از آن، مخالفت و دشمنی کردند و در طول دوران نهضت دائم مشغول توطئه چینی و دسیسه کاری بر ضد آن بودند.

۱۳. چرا دکتر مصدق مجلس هفدهم را منحل کرد و این اقدام برای او چه پیامدی داشت؟ دکتر مصدق به بهانه ی نفوذ و تحریکات بیگانگان در مجلس، تصمیم گرفت مجلس دوره ی هفدهم را منحل کند. انحلال مجلس فرصت مناسبی برای کودتاگران فراهم آورد؛ زیرا مشروعیت رئیس دولت را آشکارا مخدوش کرد و باعث هموار شدن عملیات کودتا شد.

درس چهاردهم

۱- اقدامات آمریکا جهت انجام کودتا علیه مصدق را بنویسید. ۱- مقامات آمریکا درمشاوره با همتایان انگلیسی خود، فضل الله زاهدی را به عنوان فرماندهی نظامی کودتا انتخاب کردند و شاه را متقاعد نمودند که زاهدی را بپذیرند و از کودتا حمایت کند. ۲- کرمیت روزولت گرداننده ی کودتا دربیست و هشتم تیرماه ۱۳۳۲ وارد ایران شد و در مخفی گاه زاهدی با او دیدار کرد. او توانست با همکاری زاهدی شمار زیادی از نظامیان پادگان های تهران را به سرپیچی از دستورات دولت وادار کند. ۳- هم چنین شعبه ی امنیتی سازمان سیا تصمیم گرفت به سرعت، سیاست حمله به دولت دکتر مصدق را از طریق جنگ روانی موسوم به «تبلیغات خاکستری» به مرحله ی اجرا در آورد.

۲- اقدامات سازمان سیا پس از شکست کودتای ۲۵ مرداد را بنویسید. روزولت برای این که کودتا را از شکست کامل نجات دهد، به محل اختفای زاهدی رفت. آنها بی درنگ تصمیم گرفتند افکار عمومی را متقاعد سازند که رییس دولت قانونی زاهدی است و مصدق آن مقام را غصب کرده و درصدد انجام کودتا علیه شاه است.

۳- عامل اصلی موفقیت کودتایچیان در ۲۸ مرداد چه بود؟ بی توجهی دولت به کودتای مقدماتی و عدم پیش بینی کودتای بعدی موجب شد کودتایچیان بدون برخورد با مانع جدی و به سهولت غیرقابل انتظاری حکومت ملی را ساقط و رژیم آمریکایی را مستقر کنند؛ زیرا پس از وقوع کودتای نافرجام ۲۵ مرداد دیگر دلیلی برای خوش بینی وجود نداشت.

۴- عوامل شکست دولت مصدق در کودتای ۲۸ مرداد را ذکر کنید؟ ۱- واحدهای انتظامی طرفدار دکتر مصدق اقدام مؤثری علیه کودتا نکردند. ۲- لویی هندرسن سفیر آمریکا که نقش مهمی در روزهای حساس کودتا برعهده داشت، به دکتر مصدق تکلیف کرد که از پست خود کناره گیری کند ولی دکتر مصدق با عتاب او را از خانه اش بیرون کرد. ۳- علاوه بر این دکتر مصدق باممنوع کردن تظاهرات، عملاً «خیابان ها را از هواداران خود خالی کرد».

۵- نتایج کودتای ۲۸ مرداد را بنویسید. ۱- سلطه ی همه جانبه ی آمریکا در ایران ۲- سرلشکر زاهدی نخست وزیر شد ۳- محمد رضا پهلوی، به کشور بازگشت.

۶- اساس حرکت مردم پس از شهریور ۱۳۲۰ تا مرداد ۱۳۳۲ بر چه اساسی استوار بود و چرا به نتیجه ی نهایی نرسید؟ ۱- جلوگیری از بازگشت دیکتاتوری پهلوی ۲- کوتاه کردن دست استعمار. و به دلایل ۱- دسیسه ی بیگانگان ۲- اختلافات داخلی ۳- فقدان رهبری مقتدر، بصیر و جامع به نتیجه ی نهایی نرسید.

- ۱- **اوضاع ایران پس از کودتای ۲۸ مرداد را شرح دهید؟** ۱- آمریکا پس از پیروزی کودتاچیان کمک های زیادی در زمینه های نظامی و اقتصادی به دولت کودتا کرد. ۲- با روی کار آمدن دولت نظامی زاهدی، فضای تیره ای در جامعه ایران حکم فرما شد ۳- فرمانداری نظامی تهران به سر تیپ تیمور بختیار سپرده شد.
- ۲- **سرنوشت مصدق پس از کودتای ۲۸ مرداد چه بود؟** دکتر مصدق نیز پس از دستگیری، در دادگاه نظامی محاکمه و به سه سال زندان محکوم شد و عملاً تا آخر عمر، در احمدآباد، روستایی در اطراف تهران، تحت نظر بود.
- ۳- **قرارداد کنسیوم نفت چه بود؟ هدف از آن را بنویسید.** قرارداد کنسرسیوم نفت یک قرارداد استعماری بود که بین ایران و چند شرکت نفتی آمریکایی، انگلیسی، فرانسوی و هلندی بسته شد. هدف بهره برداری از مخازن نفت ایران بود.
- ۴- **نتایج قرارداد کنسیوم نفترا ذکر کنید.** ۱- مجدداً نفت ایران را زیر سیطره ی بیگانگان در آورد. ۲- کنسرسیوم اختلافات میان آمریکا و انگلستان را بر سر مسئله ی نفت ایران حل کرد ۳- همه ی ثمرات مبارزه ی ملت ایران در جریان نهضت ملی شدن نفت را بر باد داد. ۴- حضور فزاینده ی مستشاران آمریکایی در ایران
- ۵- **منظور از تاج بخش شاه که بود و چرا ز نخست وزیری کنار گذاشته شد؟** سپهبد زاهدی - به علت اشتها به حیف و میل کمک های آمریکایی ها و بی اعتنائی به شاه، با کمک انگلیسی ها، کنار گذاشته شد.
- ۶- **پیمان به توصیه کدام کشور و میان کدام کشورها امضا شد؟ نتایج آن را ذکر کنید؟** پیمان بغداد به توصیه آمریکا ابتدا بین کشورهای ترکیه و عراق امضا شد و سپس پاکستان و ایران نیز به آن پیوستند. این پیمان با هدف کامل کردن حلقه ی محاصره شوروی، به بهانه ی خطر کمونیسم و بر مبنای نظریه ی «آیزنهاور» رئیس جمهور آمریکا، تشکیل شد.
- ۷- **مهمترین مخالف پیمان بغداد که بود؟ علت وی را بنویسید.** شهید نواب صفوی رهبر فداییان اسلام از مخالفان سرسخت این پیمان بود؛ زیرا معتقد بود که ورود ایران در پیمان بغداد زمینه ساز سلطه ی نظامی آمریکا بر ایران است.
- ۸- **اهمیت تأسیس ساواک از دیدگاه آمریکا را بنویسید و اولین رئیس آن که بود؟** ۱- همسایگی ایران با شوروی، به عنوان رقیب اصلی آمریکا ۲- حفظ و تثبیت نفوذ آمریکا در ایران. اولین رئیس ساواک سپهبد تیمور بختیار بود.
- ۹- **هدف از تشکیل احزاب در دوره نخست وزیری اقبال چه بود؟ نام احزاب و رهبران آن ها را بنویسید.** محمد رضا پهلوی که حکو متش با مشکل فقدان مشروعیت و نبود آزادی سیاسی روبه رو بود، برای جلب افکار عمومی دست به تأسیس دو حزب زد. ۱- ملیون (اکثریت) به رهبری نخست وزیر، دکتر اقبال ۲- حزب مردم (اقلیت) به رهبری اسدالله علم

- ۱- سیاست خارجی آمریکا در دوره‌ی کِنِدی در کشورهای توسعه نیافته جهان سوم و منطقه خاورمیانه چه بود و هدف از آن را ذکر کرده و با چه عنوانی بود و در کدام کشورها اجرا می‌شد؟ سیاست: اجرای اصلاحات از بالا به پایین بود و با هدف پیشگیری از انقلاب‌های قهرآمیز بود. این سیاست با عنوان «اتحاد برای پیشرفت» در کشورهایی که در معرض خطر کمونیسم بودند، اجرا می‌شد.
- ۲- اهمیت اجرای سیاست اتحاد برای پیشرفت در مورد ایران از چه جهاتی بود؟ ۱- زیرا رژیم دست‌نشانده‌ی شاه وابسته و متحد آمریکا بود ۲- به دلیل همسایگی با اتحاد جماهیر شوروی و ۳- موقعیت ممتاز جغرافیای سیاسی، در وضع حساس و تعیین کننده قرار داشت.
- ۳- اهداف آمریکا از انجام اصلاحات اقتصادی - اجتماعی در ایران را بنویسید. ۱- جلوگیری از «انقلاب سرخ» و کاهش خطر کمونیسم ۲- زمینه‌ی ایجاد «انقلاب سفید» را فراهم آورد ۳- از گسترش فعالیت‌های مردمی علیه حکومت‌های دیکتاتور و دست‌نشانده‌ی آمریکا جلوگیری کند.
- ۴- علت برکناری شریف امامی چه بود و جانشین وی که بود؟ کندی رئیس‌جمهور آمریکا به شاه و شریف امامی اعتماد نداشت و آنها را برای اجرای برنامه‌هایش در ایران مناسب ندید، لذا علی امینی به جانشینی وی انتخاب شد.
- ۵- سیاست‌های پیش‌بینی شده‌ی آمریکا برای انجام اصلاحات در ایران در دوره علی امینی را بیان نمایید. ۱- مبارزه با فساد اداری برای جلوگیری از سقوط رژیم پهلوی و افتادن حکومت ایران به دست کمونیست‌ها ۲- اقدام دوم «اصلاحات اقتصادی» برای تغییر زیرساخت‌های اجتماعی و اقتصادی کشور
- ۶- اقدامات علی امینی در دوره‌ی نخست‌وزیری را ذکر کنید. ۱- او از شاه درخواست انحلال مجلس شورای ملی و سنا را کرد، تا موانع سر راه انجام نقشه‌های خود را از میان بردارد. ۲- اقدام دوم امینی، اجرای قانون اصلاحات ارضی بود. «اصلاحات ارضی» که بهمن ۱۳۴۰ در هیئت دولت به تصویب رسیده بود، از منطقه آذربایجان شروع شد.
- ۷- علت برکناری علی امینی از نخست‌وزیری چه بود؟ با سرعت گرفتن روند اصلاحات ارضی توسط علی امینی، شاه از ناحیه او احساس خطر کرد.

۱- چرا در سال ۱۳۴۰ زمینه برای انجام اصلاحات فراهم شد؟ بارحلت آیت الله بروجردی مرجع بزرگ تقلید شیعیان جهان در فروردین ماه ۱۳۴۰، شاه تصور کرد که زمینه برای جانشینی مرجع یا مراجع تقلید به جای آیت الله بروجردی وجود ندارد. از این رو فرصت را برای اجرای اصلاحات مورد نظر امریکا مناسب دید.

۲- بهانه شاه برای برکناری امینی از نخست‌وزیری و جانشین او را بنویسید. در تیرماه ۱۳۴۱، شاه، علی امینی را به بهانه‌ی اختلاف بر سر بودجه‌ی نظامی برکنار و اسدالله علم را که یکی از نزدیکان او بود، به نخست‌وزیری منصوب کرد.

۳- قانون انجمن‌های ایالتی و ولایتی اولین بار چه زمانی و با چه هدفی به تصویب رسید و در دوره‌ی اسدالله علم چه تغییراتی در آن به وجود آمد؟ قانون انجمن‌های ایالتی و ولایتی در اولین دوره‌ی مجلس شورای ملی به منظور تشکیل شوراهای استان و شهرستان به تصویب رسیده بود. در دوره‌ی علم بر اساس آن، شرط مسلمان بودن و سوگند به قرآن مجید از شرایط انتخاب شوندگان حذف شد.

۴- عکس‌العمل مردم و علما در مقابل تصویب‌نامه‌ی انجمن‌های ایالتی و ولایتی را توضیح دهید؟ این تصویب‌نامه اعتراض علما و مردم مسلمان ایران را برانگیخت. امام خمینی علمای طراز اول قم را به نشست‌ها و گفت‌وگوهای متعدد برای لغو این تصویب‌نامه فراخواند. وی با تشریح نقشه‌های استعمار و توطئه‌های آن‌ها مسئولیت علما را در قبال صیانت از اسلام و استقلال کشور یادآور شد و مقرر شد با ارسال تلگرام‌هایی به شاه، لغو فوری تصویب‌نامه مذکور در خواست شود.

۵- اولین پیروزی سیاسی ملت ایران به رهبری امام خمینی بعد از کودتای ۲۸ مرداد در جریان چه حادثه‌ای بود؟ لغو تصویب‌نامه انجمن‌های ایالتی و ولایتی بود.

۶- علت اعتراض علما و مردم به رفراندوم انقلاب سفید چه بود؟ زیرا اجرای سیاست‌های آمریکا علاوه بر گسترش وابستگی کشور و نابودی بنیادهای اقتصادی، منجر به اسلام زدایی نیز می‌شد.

۷- تحریم کنندگان رفراندوم اصول شش‌گانه چه کسانی بودند؟ امام خمینی و سایر علما و مراجع نظیر آیت الله گلپایگانی، آیت الله مرعشی نجفی و آیت الله خوانساری

۸- هدف شاه از رفتن به قم و عکس‌العمل علما در مقابل آن را بیان نمایید. در روز چهارم بهمن ماه ۱۳۴۱، شاه به قم رفت تا با سخنرانی در این شهر که کانون اصلی مخالفان بود، ثابت کند علما در مخالفت با اصول شش‌گانه یک پارچه نیستند. علمای قم به رهبری امام خمینی استقبال از شاه و حضور در مراسم را تحریم کردند. شهر قم یکپارچه تعطیل شد. شاه بر خلاف انتظارش با مشاهده این حوادث طی نطقی که با عصبانیت تمام ایراد شد، به روحانیت و اسلام اهانت کرد.

- ۱- هدف رژیم از حمله به مدرسه فیضیه در نوروز ۴۲ چه بود؟ هدف رژیم از یورش به مدرسه‌ی فیضیه ایجاد ارباب و وحشت بود.
- ۲- پیامدهای حمله به مدرسه فیضیه را توضیح دهید؟ بر خلاف انتظار رژیم مبارزه جدی و آشکارتر کرد روحانیون تهران، قم، مشهد، اصفهان، شیراز و برخی از دیگر شهرستان‌ها به منظور ابزار همدردی و پشتیبانی حوزه‌ی علمیه قم به مدت یک هفته اعتصاب زدند و از رفتن به مساجد اقامه‌ی نماز جماعت خوداری کردند.
- ۳- پیامدهای دستگیری امام در خرداد ۴۲ چه بود؟ انعکاس خبر دستگیری امام در پانزده خرداد موجی عظیم از اعتراض مردمی در تهران و شهرستان‌های ورامین، مشهد، قزوین، کاشان، شیراز، تبریز، اصفهان و چند شهر دیگر نیز تظاهرات اعتراض آمیز به راه افتاد. در تهران بازار تعطیل شد. مردم به سوی خیابان‌ها سرازیر شدند دانشجویان دانشگاه تهران با خبر دستگیری امام خمینی بلافاصله کلاس‌ها را تعطیل کردند و با شعار مرگ بر دیکتاتور خواستار آزادی امام خمینی شدند که با نیروی انتظامی مواجه شدند. در جنوب شهر تهران دسته‌ای از تظاهرکنندگان به سمت ایستگاه رادیو حرکت کردند.
- ۴- دست آوردهای قیام ۱۵ خرداد را بیان نمایید. ۱- بسیج مردم در صحنه‌ی مبارزه علیه رژیم دست نشانده‌ی پهلوی ۲- بذور فرهنگ مبارزه به عنوان یک تکلیف الهی در جامعه کاشته شد. ۳- افزایش رشد سیاسی در میان حوضه‌های علمیه و روحانیت ۴- گرایش بیش تر روشنفکران و دانشگاهیان به ارزش‌های اسلامی به عنوان برافروزنده‌ی مشعل مبارزات سیاسی ۵- پیوستگی دین و سیاست ۶- اصلاح‌ناپذیری رژیم را نشان داد و مردم به این نتیجه رسیدند که راهی جز مبارزه‌ی مستمر وجود ندارد.
- ۵- هدف از تصویب لایحه کاپیتولاسیون در سال ۱۳۴۳ ش. چه بود؟ درخواست مصونیت قضایی برای مستشاران و نظامیان آمریکایی و خدمتکاران آن‌ها.
- ۶- رژیم در مقابل سخنرانی امام در مقابل کاپیتولاسیون چه عکس‌العملی نشان داد؟ به دنبال اعتراض شدید و تند امام خمینی به تصویب لایحه‌ی کاپیتولاسیون، رژیم با برقراری حکومت نظامی در تهران وقم، در نیمه شب سیزدهم آبان ماه ۱۳۴۳، امام خمینی را در خانه‌ی مسکونی‌اش دستگیر و به فرودگاه مهرآباد تهران منتقل و به ترکیه تبعید کرد.
- ۷- حسنعلی منصور توسط چه کسی و از چه حزبی و به چه جرمی ترور شد؟ یکی از اعضای هیئت‌های مؤتلفه‌ی اسلامی به نام محمد بخارایی، حسنعلی منصور را به جرم خیانت به کشور، در جلوی مجلس شورای ملی، ترور کرد.
- ۸- پس از حسنعلی منصور، چه کسی به نخست‌وزیری منصوب شد؟ امیرعباس هویدا
- ۹- آثار و نتایج نهضت بیدارگری اسلامی به رهبری امام خمینی (ره) شرح دهید؟ ۱- ورود جدی اسلام سیاسی به روند بیداری اسلامی و عرصه‌ی مبارزه با دیکتاتوری و استعمار خارجی ۲- ورود آشکار مرجعیت شیعه به عرصه‌ی مبارزه با استبداد داخلی و وابستگی رژیم پهلوی به آمریکا و اسرائیل ۳- پیوند بیش از پیش حوزویان و دانشگاهیان و مخالفت صریح و عملی هر دو گروه با اقدامات دین ستیزانه‌ی رژیم پهلوی ۴- طرح اندیشه حکومت اسلامی بر پایه نظریه ولایت فقیه ۵- بازسازی کارکرد مسجد و منبر و تبدیل آنها به کانون‌های بیداری اسلامی

- ۱- **ویژگی‌های مهم دوران نخست‌وزیری هویدا چه بود؟** اوج استبداد و دیکتاتوری محمدرضا شاه در ایران بود. در این دوره نخست‌وزیر، وزیران، نمایندگان مجلس شورای ملی و مجلس سنا و حتی مقامات پایین‌تر از آن، براساس میل و خواست شاه عزل و نصب و یا انتخاب می‌شدند. شاه در تمام امور و شئون کشور دخالت می‌کرد و دولت و دو مجلس مجری فرامین او بودند. محمدرضاشاه حتی حزب‌های فرمایشی و دولت ساخته را تعطیل و نظام تک‌حزبی برقرار کرد و همه مردم ایران را مکلف ساخت که در حزب شاه، یعنی حزب رستاخیز عضویت یابند.
- ۲- **هدف برنامه‌های فرهنگی رژیم در فاصله ۱۳۴۳ تا ۱۳۵۶ ش و نتیجه آن چه بود؟** ۱- تضعیف ارزش‌های دینی و ملی ۲- ترویج فرهنگ غربی و نتیجه این اقدام‌ها، تخریب و تضعیف مؤلفه‌های هویت ملی بود.
- ۳- **سیاست رژیم در مقابل مخالفان از سال ۱۳۴۳ تا ۱۳۵۶ ش را بیان نمایید.** حکومت شاه در فاصله ۱۳۴۳ تا ۱۳۵۶ ش، سیاست فشار بر منتقدان و سرکوب مخالفان را شدت بخشید. نیروهای ساواک، شهربانی و ژاندارمری برای مقابله با مردم بسیج شدند؛ برای هماهنگی مطلوب در میان نیروهای سرکوبگر، کمیته مشترک ضدخرابکاری شکل گرفت. دستگیری، حبس، تبعید و ممنوع المنبر کردن، کمترین اقدام نیروهای امنیتی رژیم در برابر منتقدان و مخالفان بود.
- ۴- **سیاست خارجی رژیم از سال ۱۳۴۳ تا ۱۳۵۶ ش را توضیح دهید؟** سیاست خارجی حکومت پهلوی در فاصله ۱۳۴۳ تا ۱۳۵۶ ش، تحت تأثیر منافع و اغراض قدرتهای بزرگ جهان و به خصوص آمریکا قرار داشت. در این سالها سلطه سیاسی، نظامی و اقتصادی آمریکا بر ایران افزایش یافت. روابط حکومت پهلوی در این دوران با سایر کشورهای غربی از جمله انگلستان نیز گرم و دوستانه بود. شاه همچنین با شوروی که رقیب و دشمن آمریکا بود، مناسبات سیاسی نسبتاً دوستانه‌ای داشت و به رغم سلطه آمریکا بر ایران، روابط حکومت پهلوی با شوروی سرد و خصومت‌آمیز نبود.
- ۵- **ارکان حکومت محمدرضاشاه را ذکر کنید؟** ۱- دیوان سالاری دولتی ۲- دربار ۳- ارتش
- ۶- **پیامدهای خرید تسلیحاتی ایران در دوره محمدرضاشاه را بنویسید؟** ۱- تأثیر سو بر بخش‌های عمرانی و اقتصادی و کشاورزی ۲- کشاورزی و اقتصاد ایران نیز به تدریج به سمت وابستگی پیش رفت. ۳- با وابستگی ایران، دلارهای نفتی، باردیگر به مبدأ اولیه خود یعنی کشورهای غربی به ویژه آمریکا باز می‌گشت.
- ۷- **هدف شاه از تبعید امام از ترکیه به نجف چه بود؟** شاه با تبعید امام خمینی می‌خواست رهبری نهضت را از ایران دورنگاه دارد تا شعله‌های بیداری را در ایران خاموش کند.
- ۸- **فعالیت‌های امام در دوران تبعید را بنویسید.** ۱- مردم را به استقامت دعوت می‌کرد و به آنها امید می‌بخشید. ۲- تحلیل‌های روشنگرانه درباره‌ی مساعلی ایران و حوادث خاورمیانه به ویژه جنگ اعراب و اسرائیل ۳- خطر سلطه همه‌جانبه آمریکا بر ایران و پیامدهای فرهنگی سیاسی ناشی از آن را گوشزد می‌کرد. ایشان کوشیدند میان روحانیون و دانشگاهیان در مبارزه علیه شاه وحدت ایجاد کنند.
- ۹- **امام در دوران تبعید چگونه و در چه کتابی به تعیین حکومت اسلامی پرداختند؟** امام خمینی، ضمن تبیین نظریه‌ی حکومت اسلامی که پیش از این در کتاب کشف‌الاسرار به طرح آن پرداخته بودند، به ضرورت تشکیل حکومت اسلامی بر پایه‌ی ماهیت سیاسی و اجتماعی دین مبین اسلام اهتمام ورزیدند.
- ۱۰- **انگیزه‌های اصلی شاه از برگزاری جشن‌های ۲۵۰۰ ساله‌ی شاهنشاهی چه بود؟** اودر مقایسه با بسیاری از شخصیت‌های مطرح جهان از وجهه‌ی مردمی برخوردار نبود و برای کسب اعتبار کاذب امیدوار بود که با پیوند دادن حکومت خود به کورش، پادشاه بزرگ هخامنشی، بتواند مشروعیت و محبوبیتی برای خود کسب کند. علاوه بر این شاه تلاش می‌کرد تا بخش‌هایی از ایران نادیده بگیرد.
- ۱۱- **آرمان‌های جنبش دانشجویی را ذکر کنید؟** ۱- عدالت اجتماعی ۲- آزادی ۳- استقلال ۴- پیشرفت کشور
- ۱۲- **هدف از تشکیل انجمن‌های اسلامی دانشجویان و محور فعالیت آن‌ها را بنویسید؟** این تشکل دانشجویی با هدف دفاع از اندیشه‌های مذهبی و هویت دینی و حفظ ارتباط با روحانیون شکل گرفت و محور فعالیت‌های خود را بر موضوعات فرهنگی و مقابله با افکار مارکسیستی و الحادی و مخالفت با ایده‌ی جدایی دین از سیاست متمرکز ساخت.

۱۳- گروه های مخالف رژیم پهلوی و روش مبارزه ی آنها را توضیح دهید؟ گروه اول، مسلمانان انقلابی که با اعتماد به رهبری امام خمینی مبارزه می کردند . از دیدگاه امام خمینی، بهترین راه مبارزه با شاه، افزایش آگاهی عمومی و بسیج همگانی مردم برای مبارزه‌ای فراگیر بود.

گروه دوم، چپ‌گرایان بودند. این طیف، با تأثیر پذیرفتن از اندیشه‌های مارکسیستی، راه‌هایی را، در پیروی از نظریه‌های مارکسیستی می‌دیدند. از دیدگاه اغلب اینان، "تنها راه‌هایی، جنگ مسلحانه" بود. تعلیم و تربیت چریک و به راه انداختن جنگ چریکی علیه حکومت پهلوی، از جمله اصلی‌ترین روش‌های آنان برای مبارزه بود.

گروه سوم، ملی‌گرایان بودند. اغلب آن‌ها اعتقادی به تغییر رژیم سلطنتی پهلوی نداشتند و معتقد بودند باید اصل سلطنت را پذیرفت ولی در جهت کاهش خودکامگی شاه تلاش کرد.

@tiranvtahan

- ۱- چرا پیروزی کارتر در ابتدا به منزله ی شکست شاه تلقی می شد؟ زیرا ۱- کارتر نامزد دمکرات ها بود و شاه در مبارزه ی انتخاباتی، هزینه ی زیادی برای پیروزی رقیب او از حزب جمهوری خواه کرده بود. ۲- براساس راهبرد جمهوری خواهان، شاه نیز نقش ژاندارمی منطقه را برای آمریکا ایفا می کرد و هزینه های تأمین امنیت کشورهای همجوار، برعهد هی ایران بود.
- ۲- علل در خواست دولت دمکرات آمریکا از رژیم های دیکتاتور برای کم کردن شکنجه و خشونت چه بود؟ ۱- دولت دمکرات آمریکا در یک جنگ تبلیغاتی علیه دولت شوروی، خود را مدافع حقوق بشر نشان داد. ۲- از سوی دیگر برای پیشبرد این شیوه ی تبلیغاتی ناگزیر شد تا از دیکتاتورهای خشن تحت سلطه ی خود، نظیر رژیم شاه بخواهد که از خشونت و شکنجه کم تری استفاده کند.
- ۳- شاه برای هماهنگی با سیاست حقوق بشر کارتر چه اقدامی انجام داد؟ امیرعباس هویدا را برکنار و جمشید آموزگار را به نخست وزیری منصوب کرد.
- ۴- مهم ترین تغییرات در اجرای فضای باز سیاسی و حقوق بشر در ایران در دوره ی دولت آموزگار را بنویسید. به دنبال آن، اعلام شد که قانون محاکمه ی سریع مخالفان در دادگاه های سری نظامی لغو شده است و محاکمه هایی که در آن ها محکومان اغلب به تیرباران و زندان های طولانی محکوم می شدند، بعد از آن علنی خواهد بود. هم چنین با اعلام تشکیل کمیسیون شاهنشاهی برای مبارزه با فساد رژیم به وجود فساد گسترده در دستگاه های دولتی، اقرار کرد.
- ۵- رحلت آیت الله سید مصطفی خمینی چه پیامدهایی داشت؟ امام خمینی این حادثه را از الطاف خفیه الهی خواندند. بر خلاف انتظار رژیم شاه مراسم ختم با شکوهی برای آن مرحوم در سراسر کشور برگزار شد. در این مجالس، سخنرانی های تندی علیه شاه صورت گرفت. با وجود ممنوعیت شدید نام بردن از آیت الله خمینی، این حادثه باعث شد تا بار دیگر به طور گسترده ای نام امام خمینی بر سر زبان ها بیفتد.
- ۶- پیامد انتشار مقاله ایران و استعمار سرخ و سیاه چه بود؟ انتشار مقاله ی اهانت آمیز در روزنامه، «اطلاعات» با واکنش فوری طلاب، روحانیون و مردم قم روبه رو شد.
- ۷- شریف امامی با چه شعاری به نخست وزیری منصوب شد؟ تظاهر به شعار آشتی ملی
- ۸- عکس العمل آمریکان نسبت به کشتار مردم در ۱۷ شهریور ۱۳۵۷ چه بود؟ پس از این کشتار گسترده، کارتر، طی پیامی، از شاه اعلام پشتیبانی و از اقدام های او در راه بازگرداندن نظم، حمایت کرد.

- ۱- علت اخراج امام از عراق چه بود؟ با روزافزون شدن تظاهرات مردمی در ایران
- ۲- هدف شاه و آمریکا از فرستادن امام به فرانسه چه بود؟ و چه پیامدی داشت؟ تصور شاه و آمریکا این بود که دور شدن امام خمینی از ایران سبب جدایی وی از جریان انقلاب خواهد شد اما شرایط بهتر ارتباطات در فرانسه، به کمک رهبری انقلاب آمد. از آن پس، تماس ها راحت تر و پیام ها بیش تر شد.
- ۳- قطعه نامه روز عاشورای ۱۳۵۷ توسط چه کسی قرائت شد و حاوی چه نکاتی بود؟ قطعه نامه‌ی راهپیمایی روز عاشورا که توسط آیت الله بهشتی قرائت شد. ۱- تأکیدی مجدد بر سرنگونی نظام سلطنتی ۲- بازگشت امام خمینی به کشور ۳- تشکیل جمهوری اسلامی ۴- دعوت از ارتش، برای پیوستن به مردم
- ۴- سیاست آمریکا در مقابل انقلاب در دوره نخست وزیری بختیار چه بود؟ شورای امنیت ملی آمریکا به دنبال اجرای کودتا و به راه انداختن جوی خون در ایران بودند اما کارتر، وزارت امور خارجه و سازمان سیا، به فکر فریب مردم، از طریق جایگزینی بختیار به جای شاه و سوار شدن بر موج انقلاب بودند.
- ۵- وظایف ژنرال هایزر در ایران چه بود؟ وظیفه‌ی ژنرال هایزر، هماهنگی با سران ارتش، برای حمایت از دولت بختیار و در صورت لزوم، انجام کودتای نظامی علیه انقلاب و حفظ مراکز راهبردی موردنظر آمریکا بود.
- ۶- شورای انقلاب به دستور چه کسی تشکیل و وظایف آن چه بود؟ به دستور امام خمینی «شورای انقلاب اسلامی» تشکیل شد و موظف گردید به بررسی چگونگی تشکیل دولت موقت، نحوه‌ی انتقال قدرت و فراهم کردن مقدمه‌های تصویب قانون اساسی جدید بپردازد.
- ۷- ورود امام به ایران نماد چه چیزی بود؟ نماد خاتمه یافتن دوران استیلای بیگانگان بر کشور و آغاز عصر جدیدی در تاریخ سیاسی ایران بر پایه‌ی استقلال و احیای ارزش‌های اسلامی و ملی بود.
- ۸- با پیشنهاد شورای انقلاب، چه کسی به عنوان نخست وزیر دولت موقت، انتخاب شد؟ مهندس مهدی بازرگان
- ۹- رژیم شاه در آستانه پیروزی انقلاب در صدد انجام چه اقدام مهمی بود؟ با تلاش ژنرال هایزر آمریکایی، فرماندهان نظامی، در صدد کودتا بودند تا با دستگیری امام خمینی و سایر شخصیت‌ها، انقلاب را شکست دهند.

- ۱- امام خمینی در حکم خود چه وظایفی برای دولت موقت تعیین کرد؟ ۱- اداره ی امور مملکت ۲- اجرای رفتارندوم درباره ی تعیین نظام سیاسی کشور ۳- تشکیل مجلس منتخبان مردم برای تدوین و تصویب قانون اساسی ۴- برگزاری انتخابات مجلس نمایندگان ملت، طبق قانون اساسی جدید
- ۲- چگونگی تدوین قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران را بنویسید. مجلس خبرگان، قانون های اساسی کشورهای مختلف غربی و اسلامی را بررسی کرد و با توجه به قانون اساسی سابق کشور و مبناهای فقهی و اسلامی، هم چنین نظریات نمایندگان گروه های مختلف سیاسی و فکری، تدوین قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران را آغاز کرد.
- ۳- مهمترین وظایف شورای نگهبان چه بود؟ تا علاوه بر تشخیص عدم مغایرت و تعارض مصوبات مجلس شورای اسلامی با احکام اسلام و قانون اساسی، بر انتخابات مجلس خبرگان رهبری، ریاست جمهوری و مجلس شورای اسلامی نظارت و از آرای مردم پاسداری کند.
- ۴- مهمترین نهاد هایی که پس از پیروزی انقلاب تشکیل شده را نام برده و وظایف هر کدام را بنویسید؟ ۱- کمیته انقلاب اسلامی - با هدف برقراری نظم و امنیت ۲- سپاه پاسداران انقلاب اسلامی و بسیج مستضعفان - برای دفاع از کشور و ارزش های انقلاب اسلامی ۳- جهاد سازندگی - به منظور سازندگی و رفع محرومیت از روستا ها ۴- کمیته امداد امام خمینی - دستگیری از محرومان ۵- نهضت سواد آموزی - برای کاهش نرخ بالای بی سوادی در ایران.
- ۵- مهمترین توطئه های آمریکا علیه ملت به پا خواسته ایران چه بود؟ ۱- تضعیف، حذف و ترور اندیشمندان و متفکران دینی، یاران امام که از ارکان اصلی انقلاب اسلامی، تلقی می شدند ۲- ایجاد گروه های سیاسی مخالف ۳- حمایت از ساواکی ها ۴- ایجاد آشوب در استان ها ۵- حمله ی نظامی به طیس ۶- تحریم و محاصره ی اقتصادی ۷- جنگ تبلیغاتی و شایعه پراکنی علیه انقلاب اسلامی ۸- طراحی کودتا و جنگ تحمیلی هشت ساله.
- ۶- گروه های سیاسی از چه راه هایی با نظام جمهوری اسلامی به مخالفت برخاستند؟ ۱- گروه های مذکور با در پیش گرفتن خط مشی های مختلف، از جمله، با انتشار نشریه ها، بیانیه ها، پوسترها و شب نامه های گوناگون به نفی و رد دستاوردهای انقلاب اسلامی و سران آن پرداختند. ۲- با تشکیل دادن ستادها و کانون های عملیاتی و خانه های تیمی در دانشگاه ها، مدارس و حتی میدان ها و خیابان ها، به جذب جوانانی که با پیروزی انقلاب اسلامی شور سیاسی و طبع احساسی آنان به اوج خود رسیده بود، پرداختند
- ۷- گروه های سیاسی، خواهان انجام سه تغییر عمده در جریان انقلاب بودند: ۱- تغییر در ترکیب شورای انقلاب ۲- مسلح کردن گروهک ها ۳- انحلال ارتش
- ۸- بارزترین نمونه ی آشوب های منطقه ای که توسط عوامل استکبار، طراحی شد، چه بود و هدف آن را بنویسید. غائله ی کردستان - به منظور تجزیه ی بخشی از میهن اسلامی
- ۹- ویژگی های مشترک گروه های ضد انقلاب را بنویسید. ۱- اغلب ماهیت چپ و مارکسیستی داشتند و یا به ظاهر چنان می نمودند. ۲- هر کدام به یک یا چند قدرت خارجی منطقه ای یا بین المللی وابسته بودند. ۳- از تفاوت های مذهبی و قومی در جهت تفرقه افکنی و فتنه انگیزی سوء استفاده می کردند.
- ۱۰- علل اشغال سفارت آمریکا در تهران در آبان ۵۸ چه بود؟ ۱- مهندس بازرگان به علت ملاقات محرمانه با برژینسکی مشاور امنیت ملی کارتر مورد اعتراض شدید گروه های سیاسی و انقلابیون واقع شده بود ۲- ورود شاه به آمریکا و نگرانی های فزاینده از مداخلات سفارت آمریکا در تهران

- ۱- **جریان های سیاسی اوایل انقلاب به چند جناح کلی تقسیم شده بودند؟** نیروهای انقلابی و مدافع اسلام و نیروهای مخالف این جریان شامل لیبرال ها و نیروهای چپ
- ۲- **انقلاب فرهنگی چیست؟** در اردیبهشت سال ۱۳۵۹ شورای انقلاب به پیشنهاد دانشجویان مسلمان دانشگاه ها را موقتا تعطیل کرد تا به مدیریت آنها نظم و سازماندهی دهد. در تاریخ انقلاب پاک سازی گروه های معاند که در مراکز دانشگاهی نفوذ کرده بودند و همچنین ایجاد تحول در درس های آموزش عالی (با عنوان) انقلاب فرهنگی (شناخته می شود).
- ۳- **چرا مجلس شورای اسلامی عدم صلاحیت بنی صدر برای ادامه مسئولیت ریاست جمهوری رأی داد؟** به دلیل کج روی و احساس مسئولیت نکردن بنی صدر در شرایط حساس و خطیر کشور، مجلس شورای اسلامی، مطابق قانون اساسی، با اکثریت آرا به عدم صلاحیت بنی صدر برای ادامه مسئولیت ریاست جمهوری رأی داد.
- ۴- **در مرحله اول ترور های فیزیکی اوایل انقلاب چه کسانی به شهادت رسیدند و توسط چه کسی انجام شد؟** تیمسار قری --- آیت الله مرتضی مطهری --- حاج مهدی عراقی و فرزندش --- آیت الله قاضی طباطبایی --- دکتر محمد مفتاح این ترور ها عمدتا توسط گروهک چپ التقاطی (فرقان) انجام می گرفت.
- ۵- **مرحله دوم ترور های اوایل انقلاب توسط کدام گروه انجام شد و چه کسانی به شهادت رسیدند؟** توسط سازمان مجاهدین خلق - دکتر بهشتی..... (بمب گذاری در محل تشکیل هیئت دولت آقایان رجایی و دکتر باهنر) به شهادت رسیدند.
- ۶- **ائمه جمعه و جماعتی که توسط تروریست ها به شهادت رسیدند را نام بپزید.** شهدای محراب، آیت الله سیدعبدالحسین دستغیب در شیراز، آیت الله مدنی در تبریز، آیت الله صدوقی در یزد، آیت الله اشرفی اصفهانی در کرمانشاه و حجت الاسلام هاشمی نژاد، دانشمند و روحانی مؤثر مشهد
- ۷- **دشمنان انقلاب با حمایت آمریکا برای به سقوط کشاندن انقلاب اسلامی چه اقداماتی انجام دادند؟** ۱- تقویت و تشکیل گروهک های ضد انقلاب ۲- به وجود آوردن آشوب های استانی در قالب حرکت های قومی ۳- ایجاد اختلاف در ارکان اصلی نظام ۴- ترور شخصیت های برجسته انقلاب ۵- جو سازی و ایجاد جنگ روانی و ایجاد رعب و وحشت بین مردم همراه با تبلیغ های وسیع که از شبکه های سراسری خبری و مطبوعاتی . ۶- حمله نظامی آمریکا به ایران ۷- طراحی کودتا پس از ناکامی در حمله نظامی به ایران ۸- مخالفت با دستیابی ایران به فناوری هسته ای
- ۸- **حمله نظامی آمریکا به ایران را توضیح دهید؟** پس از تسخیر سفارت امریکادر تهران زمامداران آن کشور برای رهایی از این بحران و نما یش اقتدار خود تصمیم گرفتند به بهانه نجات گروگانها اقدام به عملیات تلافی جویانه ای کنند این عملیات با ۹۰ کماندواز میان نیروهای چهارگانه امریکا با ۸ چرخ بال نیروی دریایی و ۶ هواپیما انجام شد باوجود پیش بینی های اداره هواشناسی در شب عملیات هوای کویر ایران مهتابی بود آنها در کویر طبرس فرود آمدند یک چرخ بال دچار نقص فنی شد و طوفان شن آنها را دچار حیرت کرد و بابر خورد یک هواپیما بایک چرخ بال هر دو منهدم شدند و ۸ تن از متجاوزان در آتش سوختند و بقیه منطقه را ترک کردند و آن لطف الهی و امداد غیبی بود که ایران را از یک تهاجم و توطئه حتمی نجات داد.
- ۹- **ماجرای کودتای نوزده چه بود؟** پس از شکست امریکا در حمله به طبرس دشمنان انقلاب تصمیم به اجرای کودتا گرفتند تا با اشغال و بمباران مراکز مهم کشور از جمله قم و تهران واقامتگاه امام تکلیف انقلاب را یکسره کنند که آن به نام کودتای نوزده معروف است قرار بود در ۲۰ تیرماه ۱۳۵۹ از پایگاه هوایی شهید نوزده همدان عملیات خود را آغاز کنند و باساقط کردن نظام یک حکومت به اصطلاح سوسیال دموکرات برقرار سازند آنها عملیات خود را با سازمان سیاهماهنگ ساختند و به آنان در مورد حفظ بنی صدر توصیه شده بود این کودتا با نفوذ نیروهای مومن و وطن خواه انقلاب در درون کودتاچیان و هوشیاری نظام نوپای انقلابی و از همه بالاتر لطف الهی شکت خورد و کودتاچیان دستگیر و به سزای خود رسیدند.
- ۱۰- **علت و چگونگی مخالفت امریکا با دستیابی ایران به فناوری هسته ای صلح آمیز چیست؟** آمریکا و برخی کشورهای استعماری که می خواهند دانش هسته ای در انحصار خود آنان باشد ، و دیگر کشورها به آن دسترسی نداشته باشند.

درس بیست و چهارم

- ۱- **تصور عراق از حمله به ایران پس از پیروزی انقلاب چه بود؟** با وقوع انقلاب اسلامی در ایران و تضعیف ارتش و نیروهای مسلح و بروز بحران های داخلی، رژیم عراق تصور کرد که زمینه ی خوبی برای تجاوز به میهن ما فراهم شده است و به دلیل وقوع انقلاب، کشور آمادگی رویارویی با جنگ خارجی را ندارد.
- ۲- **کدام کشورها در حمله به ایران از عراق حمایت کردند؟** برخی کشورهای عربی و قدرتهای بزرگ مانند امریکا شوروی انگلیس فرانسه عراق را مورد حمایت قرار دادند.
- ۳- **صدام در چه شرایطی ندای صلح خواهی روی داد؟** درحالی که نیروهای ایرانی، پی در پی عراقی ها را عقب می راندند، صدام حسین ندای صلح خواهی و مظلوم نمایی سر داد.
- ۴- **چرا ایران در ابتدا آتش بس را نمی پذیرفت؟** ۱- زیرا هنوز بخش های زیادی از خاک ایران در تصرف متجاوزان عراقی بود و قبول آتش بس موجب تثبیت حضور آنان در خاک ایران می شد. ۲- به علاوه، آنان می دانستند که صدام در صدد است طی آتش بس، فرصتی به دست آورد تا به تجدید قوا و بازسازی نیروهای خود بپردازد. ۳- از طرف دیگر، صدام طی حمله به ایران، هزاران نفر از ایرانیان را قتل عام و خانواده های زیادی را داغ دار کرده بود. پس باید به عنوان آغازگر جنگ، محکوم و تنبیه می شد.
- ۵- **عکس العمل عراق در مقابل مقاومت مردم در جبهه ها چه بود؟** شهرهای بی دفاع را مورد هجوم قرار داد. حمله ی موشکی به شهرها با هدف شکستن روحیه ی مقاومت مردم ایران آغاز شد. علاوه بر این، عراق در جنگ روانی، با طرح شایعه ی استفاده از سلاح های شیمیایی در شهرهای بزرگ ایران، می کوشید تا هسته ی مرکزی دفاعی و قدرت جمهوری اسلامی ایران را که حمایت های مردمی بود، کاهش دهد.
- ۶- **در قطعنامه ۵۹۸ سازمان ملل کدام خواسته های ایران مورد توجه قرار گرفت؟** ۱- عقب نشینی به مرزهای بین المللی پس از آتش بس ۲- تعیین متجاوز.
- ۷- **دلایل انتخاب آیت الله خامنه ای به رهبری را بنویسید.** شایستگی علمی و مراتب تقوای آیت الله خامنه ای، سابقه ی طولانی متابعت و همراهی ایشان با امام خمینی از آغاز نهضت و توانمندی های مدیریتی ایشان که در جریان تصدی دو دوره ریاست جمهوری در دورانی سخت و طوفانی پس از انقلاب.

۱- منظور از استقلال فکری چیست؟ استقلال فکری زمانی حاصل می شود که مردم باور کنند بیگانگان برتری ذاتی بر آنان ندارند و آنها با با همت و پشتکار خود می توانند به سازندگی، پیشرفت، نوآوری و تعالی برسند. شرط تحقق آن ایجاد تحول عمیق اندیشه ای و اعتقادی در آنان و بازگشت به فرهنگ غنی اسلام و ایران است.

۲- مفهوم استقلال سیاسی چیست؟ استقلال سیاسی هر کشور از جایگاهی بسیار مهم برخوردار است و به این معنی است که مدیران و مسئولان و سران هر کشور در تعیین خط مشی و اجرای برنامه های کشور تابع دستور بیگانگان و مداخله آنان نباشند.

۳- مفهوم استقلال اقتصادی چیست؟ به معنی نداشتن وابستگی در ابعاد گوناگون اقتصادی است. کشوری به استقلال اقتصادی می رسد که برای تامین نیازهای اساسی جامعه وابسته دیگران نباشد.

۴- دستاوردهای سیاسی انقلاب اسلامی را بنویسید.

- * تغییر رژیم وابسته و خودکامه شاهنشاهی و رفع استعمار و استثمار و استبداد از ملت ایران.
- * استقرار نظام جمهوری اسلامی (تحقق خواسته مردم ایران مبنی بر شکل گیری نظام حکومتی مبتنی بر ولایت فقیه و نقش تعیین کننده مردم در سرنوشت خویش)
- * تدوین قانون اساسی جمهوری اسلامی.
- * استقلال سیاسی.
- * پیوند دین و سیاست و ارائه الگویی نوین برای مردم سالاری دینی.
- * رشد سیاسی و آگاهی های عمومی مردم و حضور مردم در صحنه های مختلف.
- * شکست ابهت قدرت های شرق و غرب و قدرت های سلطه گر خارجی.
- * عدم سلطه پذیری از قدرت های شرق و غرب و نفی هرگونه سلطه جویی نسبت به سایر کشورها.
- * ترسیم چهره صلح طلبانه از اسلام با اثبات مظلومیت مردم ایران در جریان جنگ تحمیلی و سایر تهاجمات با طرح تشنج زدایی در سطح دولتها.

۵- چرا اصل ولایت فقیه یکی از مهمترین اصل های قانون اساسی است؟ چون این اصل مترقی ضامن حفظ تمامیت ارضی، حراست از ارزش ها و آرمان های انقلاب و منافع ملی مردم ایران و مانع مهمی در جلوگیری از دیکتاتوری و نفوذ بیگانه است.

۶- دستاوردهای فرهنگی انقلاب اسلامی را بنویسید. - زدودن زنگارها و اوهام از چهره دین - احیای فرهنگ اسلامی به عنوان مکتبی پویا و حیات بخش - احیای دوباره تعالیم اسلام که راز استقلال و همبستگی و هویت فرهنگی مردم مسلمان ایران است - ایجاد احساس خود باوری و اتکا به خود و جلوگیری از تداوم احساس حقارت و خود باختگی در برابر بیگانگان - احیای شخصیت اصیل زن ایرانی که در رژیم گذشته تحت تاثیر فرهنگ منحط غربی هویت خود را از دست داده بود - احیای تفکر دینی - تحول در ارزشها و نگرش ها - احیای مفاهیمی مانند جهاد شهادت ایثار اخلاص و مردمی شدن قوای مسلح - سازماندهی نیروی بسیج مردمی - ایجاد هماهنگی بین تعهد و تخصص و دیانت و روشنفکری و همکاری حوزه و دانشگاه.

۷- دستاوردهای اقتصادی انقلاب اسلامی را بنویسید. سهم صادرات غیر نفتی به طرز چشمگیری افزایش یافت توجه به عمران و آبادی روستاها و برخوردار کردن اکثر روستاهای ایران از نعمت آب و برق و مخابرات و مراکز آموزشی و بهداشتی و جاده ها و امکانات رفاهی

۸- دستاوردهای علمی و فناوری های نوین انقلاب اسلامی را بنویسید.

توسعه روزافزون در صنایع دفاعی، پتروشیمی، ذوب آهن، فولاد، برق و ساخت سد های بزرگ و گسترش و نوسازی راه های کشور. پیشرفت های عظیم در حوزه علم و فناوری، بیولوژی مولکولی و سلول های بنیادین. دستیابی به فناوری صلح آمیز هسته ای. (دسترسی به چرخه سوخت هسته ای یعنی فرایند تبدیل اورانیوم طبیعی به سوخت مورد نیاز برای تولید انرژی)

سلامتی وجود آیت الله سید علی حسینی خامنه ای رهبری مقتدر و روشن بین ایران صلوات